

160210018002770727

საქმე №2/1051-18

გადაწყვეტილება საქართველოს სახელით

28 მარტი, 2019 წელი

ქ. ბოლნისი

შესავალი ნ-წილი

**ბოლნისის რა-----ი სასამართლო
მოსამართლე პაატა ფხალაძე
სხდომის მდივანი თამთა ჩულუხიძე**

**მოსარჩელე - ახ--დ სუ-----ი
წარმომადგენელი - ემზარ გეთიაშვილი**

**მოპასუხე - გი-----მ სუ-----ა
წარმომადგენელი - ან-რ ახ-----ი**

**მესამე პირი - სსიპ სო-----ი მო-----ს სა-----ს მა-----ს რა-----ი გა-----
--ა**

წარმომადგენელი - მა---ნ- სი-----ე

**დავის საგანი - არასრულწლოვანი ბავშვის საცხოვრებელი ადგილის
განსაზღვრა**

აღწერილობითი ნ-წილი

1.სასარჩელო მოთხოვნ-

**1.1. 2010 წლის 7 აგვისტოს დაბადებული თუ----ნ სუ-----ის საცხოვრებელ
ადგილად მამის ახ--დ სუ-----ის საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრა.**

მოსარჩელის განმარტებით, მხარეებს ერთობლივი ცხოვრების პერიოდში შეეძინ-
თ შვილი - თუ----ნ სუ-----ი, 07.08.2010 წელს. 2017 წლის აგვისტოს თვეში
მოსარჩელისათვის უცნობი მიზეზით მოპასუხე წავიდა სახლიდან, თან წაიყვან-
შვილი და საცხოვრებლად გადავიდა თავის მშობლებთან მა-----ს
მუნიციპალიტეტის სო---ლ კა-----ი. მოსარჩელემ რამდენჯერმე მიაკითხა
მოპასუხეს სახლში დაბრუნების მიზნით, მაგრამ უშედეგოდ. ამჟამად გი-----მ სუ-

-----ა გათხოვდა, ცხოვრობს ახალ მეუღლესთან ერთად, შვილი კი დაუტოვა თავის მამას ხა---თ გუ-----ს სო---ლ კა-----ი აღსაზრდელად. მოსარჩელეს აქვს ნორმალური საცხოვრებელი პირობები. თუ----ნ სუ-----ი სწავლობდა სო---ლ თაზ-----ს N 1 საჯარო სკოლაში, სადაც იყო ყველა საშუალება, რომ მას მიეღო ნორმალური გან-თლება, მოპასუხის სახლიდან წასვლის შემდეგ კი სწავლა გან-გრძო სო---ლ კა-----ს N 2 საჯარო სკოლაში. მოსარჩელემ სასამართლო სხდომაზე ასევე განმარტა, რომ მის ძირითად ინტერესს წარმოადგენს, რომ მისი საცხოვრებელი ადგილი განისაზღვროს ბავშვის საცხოვრებელ ადგილად. წინ-აღმდეგ შემთხვევაში იგი უარს ამბობს ბავშვთან ურთიერთობაზე და არ დაინტერესდება მისი ბედით.

2. მოპასუხის პოზიცია

მოპასუხე გი-----მ სუ-----ა არ ეთანხ--ბა სასარჩელო მოთხოვნ-ს. იგი აღნიშნ-ვს, რომ მოსარჩელის და მისი ოჯახის მხრიდან მის მიმართ ხდებოდა ფსიქოლოგიური ზეწოლა, იგი იძულებული გახდა წამოსულიყო სახლიდან. მოსარჩელემ საერთოდ გაწყვიტა შვილთან ურთიერთობა. მოპასუხე არ უკრძალავს მას შვილთან ურთიერთობას. მოსარჩელე არ ეხმარება შვილს და არან-ირ მონ-წილეობას არ იღებს მის აღზრდა-განვითარებაში. ბავშვი დედასთან და ასევე ბებია-ბაბუასთან ერთად თავს გრძნობს ლაღად და დაცულად. აქვს ყველა პირობა, მუდმივი მზრუნველობა, კარგი საყოფაცხოვრებო პირობები და აღზრდა-განვითარება. მართალია მოპასუხე დაოჯახებულია და შექმნილი აქვს სხვა ოჯახი, მაგრამ იგი კვირაში რაოდენიმე დღე ატარებს შვილთან, ზრუნ-ვს მასზე. მოსარჩელეს დაკისრებული აქვს ალიმენტი, მაგრამ იგი არ იხდის ალიმენტს. მხარეების დაშორების შემდეგ იგი ერთხელაც არ დაინტერესებულა ბავშვის ბედით. მოპასუხე არ ეთანხ--ბა ბავშვის საცხოვრებელ ადგილად მოსარჩელის საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრას.

3. მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს პოზიცია

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სო-----ი დაცვის სამინისტროს სსიპ სო-----ი მო-----ს სა-----ს მა-----ს რა-----ი გა-----ის წარმომადგენლის განმარტებით, განხორციელდა ბავშვის-თუ----ნ სუ-----ის შეფასება და მისი საცხოვრებელი გარემოს შეფასება, ასევე განხორციელდა მოსარჩელე მხა---ს ბავშვის მამის ახ--დ სუ-----ის ოჯახის შეფასება. შეფასების თან-ხმად, თუ----ნ სუ-----ი ცხოვრობს დედის მშობლების ოჯახში. ბავშვის დედა გი-----მ სუ-----ა დაოჯახებულია და ცხოვრობს სო---ლ არაფლოში. თუ----ნი ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით იმყო--ბა დედის მშობლებთან სო---ლ კა-----ი, ხოლო შაბათ-კვირას ატარებს დედასთან სო---ლ არაფლოში. ბავშვზე ზრუნ-ვენ გი-----მ სუ-----ას მშობლები, ბებია ჩიმნ-ზ გუ-----ა და ბაბუა ახ--დ გუ-----ი. ბავშვი მშობლების დაშორების შემდეგ დარჩა დედასთან საცხოვრებლად. თუ----ნის განვითარება ასაკის შესაბამისია, ბავშვის ფიზიკური, კოგნიტური

განვითარება შეესაბამება ასაკს, მისი ემოციები ადექვატურია. ბავშვი მშობლების დაშორების შემდეგ მოკლებულია მამის, მისი ოჯახის წევრების მხრიდან მზრუნველობას და სიბოძს. მშობლების დაშორების შემდეგ ბავშვს მამა არ უნახავს. თუ---ნის მიმართ განხორციელებული მზრუნველობა დამაკმაყოფილებელია, დაკმაყოფილებულია მისი ფიზიოლოგიური და ემოციური მოთხოვნილებები, ბავშვზე ზრუნ-ვენ, უფრთხილდებიან, ცდილობენ მათი საჭიროებების დაკმაყოფილებას, დედა სამომავლოდ აპირებს წაიყვანოს მისივე საცხოვრებელ ადგილას, სო---ლ არაფლოში. მოხდა თუ---ნ სუ-----თან გასაუბრება, იგი სწავლობს სო---ლ კა-----ს საჯარო სკოლაში, იმყო---ბა მე-2 კლასში, ა---ს კარგი მოსწავლე. თუ---ნ სუ-----ს არ აქვს სურვილი იცხოვროს მამის ახ--დ სუ-----ის ოჯახში, არ სურს იცხოვროს მამასთან.

4. ფაქტობრივი გარემოებები

4.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

4.1.1. ახ--დ სუ-----ს და გი----მ სუ-----ას თან-ცხოვრების პერიოდში, 2010 წლის 7 აგვისტოს შეეძინ-თ შვილი თუ---ნ სუ-----ი;

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- დაბადების მოწმობა, აქტის ჩან-წერი N37201011450 (ს.ფ. 18).

4.1.2. მხარეები ახ--დ სუ-----ი და გი----მ სუ-----ა აღარ ცხოვრობენ ერთ ოჯახად და არ ეწევიან ერთიან საოჯახო მეურნეობას;

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მხარეთა ახსნ--განმარტება (სარჩელი, შესაგებელი, სასამართლო სხდომის ოქმი);

4.1.3. ბოლნისის რა-----ი სასამართლოს მა-----ს მუნიციპალიტეტში მაგისტრატი მოსამართლის 2012 წლის 27 მარტის გადაწყვეტილებით, გი----მ სუ-----ას სასარჩელო მოთხოვნ- დაკმაყოფილდა, ახ--დ სუ-----ს გი----მ სუ-----ას სასარგებლოდ დაეკისრა 2010 წლის 7 აგვისტოს დაბადებულ თუ---ნ სუ-----ის რჩენისათვის სარჩო აღიმენტის სახით თვეში 80 ლა---ს ოდენობით, ყოველთვიურად, თუ---ნ სუ-----ის სრულწლოვანებამდე, 2012 წლის 23 თებერვლიდან.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სასამართლოს გადაწყვეტილება (ს.ფ.)

4.1.4. ახ--დ სუ-----ს გი----მ სუ-----ას სასარგებლოდ არასრულწლოვანი შვილის თუ---ნ სუ-----ის რჩენ--აღზრდისათვის აქვს სააღმენტო დავალიანება.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მხარეთა ახსნ--განმარტება (სარჩელი, შესაგებელი, სასამართლო სხდომის ოქმი);
- სააღსრულებო ფურცელი (ს.ფ. 41);
- ქვემო ქართლის სააღსრულებო ბიუროს წინ-დადება გადაწყვეტილების ნებაყოფლობით შესრულების შესახებ (ს.ფ. 43-45)

4.1.5. არასრულწლოვანი თუ----ნ სუ-----ი სწავლობდა მა-----ს რაიონის სო---
ლ თაზ-----ს N 1 საჯარო სკოლაში. მხარეების დაშორების შემდეგ
არასრულწლოვანმა თუ----ნ სუ-----მა სწავლა გან-გრძო მა-----ს რაიონის სო-
--ლ კა-----ს N 2 საჯარო სკოლაში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მხარეთა ახსნ--განმარტება (სასამართლო სხდომის ოქმი);
- სსიპ მა-----ს მუნიციპალიტეტის სო---ლ თაზ-----ს N 1 საჯარო სკოლის
დირექტორის მიერ გაცემული ცნობა N55 (ს.ფ. 19).

4.1.6. არასრულწლოვანი თუ----ნ სუ-----ი ცხოვრობს დედის მშობლების
ოჯახში. ბავშვზე ზრუნ-ვენ გი-----მ სუ-----ას მშობლები, ბებია ჩიმნ-ზ გუ-----ა
და ბაბუა აბ--დ გუ-----ი. მოსარჩელე აბ--დ სუ-----ის ინტერესს წარმოადგენს,
რომ არასრულწლოვან თუ----ნ სუ-----ის საცხოვრებელ ადგილად
განისაზღვროს მისი საცხოვრებელი ადგილი. წინ-აღმდეგ შემთხვევაში მას არ
აქვს სურვილი რომ ურთიერთობა ჰქონდეს ბავშვთან.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მხარეთა ახსნ--განმარტება (სასამართლო სხდომის ოქმი);
- სსიპ სო-----ი მო-----ს სა-----ს მა-----ს რა-----ი გა-----ის 2019 წლის
24 იანვრის N274 ბავშვის ოჯახის შეფასების ფორმა, დასკვნ- (ს.ფ. 64-77);

4.1.7. მოსარჩელე აბ--დ სუ-----ი ცხოვრობს ოჯახთან ერთად მა-----ს
მუნიციპალიტეტის სო---ლ აზ-----ი, კერძო ტიპის, ორ სართულიან სახლში,
სახლის მდგომარეობა შეიძლება ჩაითვალოს დამაკმაყოფილებლად, სახლი ა---ს
ძველი რემონტით, განთავსებულია ძველებური, მწირი ავეჯი, მაგრამ
საცხოვრებლის მდგომარეობა უსაფრთხოა.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მოსარჩელის ახსნ--განმარტება (სასამართლო სხდომის ოქმი);
- სსიპ სო-----ი მო-----ს სა-----ს მა-----ს რა-----ი გა-----ის 2019 წლის
24 იანვრის N274 დასკვნ- (ს.ფ. 64);

4.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

4.2.1. არასრულწლოვანი თუ----ნ სუ-----ი არ იმყო---ბა სათან-დო

მზრუნველობის გარეშე. არასრულწლოვანზე ზრუნ-ვენ ბავშვის დედა და დედის მშობლები. მოსარჩელე ახ--დ სუ-----ს არ აქვს ბავშვთან ურთიერთობა. მას ბავშვთან ურთიერთობაში ხელს არ უშლის მოპასუხე.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის პირველი ნ-წილის თან-ხმად, სამართალწარმოება მიმდინ-რეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თან-ბა--- უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხა---ს მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონ განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაუდონ საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მიხედვით, თითოეულმა მხარემ უნდა დამტკიცოს გარემოებანი, რომელზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამ გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა ახსნ--განმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებით და ექსპერტთა დასკვნებით. ამავე კოდექსის 105-ე მუხლის თან-ხმად, სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინ-განი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს სასამართლო სხდომაზე მათს ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნ- საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ. მოსაზრებები, რომლებიც საფუძვლად უდევს სასამართლოს შინ-გან რწმენ-ს უნდა აისახოს გადაწყვეტილებაში.

მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელე უთითებს, რომ არასრულწლოვანი თუ---ნ სუ-----ი იმყო---ბა დედის მზრუნველობის გარეშე. სასამართლო სხდომაზე საქმის განხილვის შედეგად დადგენილია, რომ არასრულწლოვანი თუ---ნ სუ-----ი იმყო---ბა დედის მშობლების ოჯახში, მასზე ზრუნ-ვენ მოპასუხის მშობლები, ასევე თავად მოპასუხე - ბავშვის დედა გი-----მ სუ-----ა. სო-----ი მო-----ს სა-----ს დასკვნის მიხედვით, მოპასუხე კვირაში ორი დღით, ხოლო მოპასუხის განმარტებით ზოგჯერ უფრო მეტი ინტენსივობით მოპასუხე იმყო---ბა ბავშვთან, ზრუნ-ვს მასზე. საწინ-აღმდეგოს დამადასტურებელი მტკიცებულებები მოსარჩელემ ვერ წარმოადგინ-, გარდა ახსნ--განმარტებისა.

საგულისხმოა, რომ მოსარჩელე სარჩელში უთითებს, მას ბავშვთან ურთიერთობის საშუალებას არ აძლევს მოპასუხე, რასაც არ ეთანხ--ბა მოპასუხე მხარე. მოსარჩელემ მის მიერ მითითებული ფაქტობრივი გარემოება ასევე ვერ დაადასტურა, უფრო მეტიც ვერ განმარტა როდის ეცადა ბავშვთან ურთიერთობას და ვის მიერ ან რა სახის წინ-აღმდეგობა შეხვდა. სასამართლო ვერ მიიჩნევს აღნიშნულ გარემოებას დადგენილად, მითუმეტეს იმ ფონზე, როდესაც როგორც ტავად მოსარჩელემ სასამართლოს ხდომაზე განმარტა, თუკი ბავშვის საცხოვრებელ ადგილად არ განისაზღვრება მისი საცხოვრებელი ადგილი, მას

სურვილი არ ექნება ურთიერთობა ჰქონდეს შვილთან, ასევე წინ-აღმდეგია რომ შვილს ჰქონდეს მისი გვა---

სო-----ი მო-----ს სა-----ს მიერ წარმოდგენილი დასკვნის მიხედვით, ბავშვის დედა გი----მ სუ-----ა დაოჯახებულია და ცხოვრობს სო---ლ არაფლოში. თუ---ნი ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით იმყო---ბა დედის მშობლებთან სო---ლ კა-----ი, ხოლო შაბათ-კვირას ატარებს დედასთან სო---ლ არაფლოში. თუ---ნ სუ-----ის მიმართ განხორციელებული მზრუნველობა დამაკმაყოფილებელია. დაკმაყოფილებულია ბავშვის ფიზიოლოგიური და ემოციური მოთხოვნილებები, მასზე ზრუნ-ვენ უფრთხილდებიან, ცდილობენ მისი საჭიროებების დაკმაყოფილებას. ბავშვი მშობლების დაშორების შემდეგ მოკლებულია მამის, მისი ოჯახის წევრების მხრიდან მზრუნველობას და სიტბოს. მშობლების დაშორების შემდეგ ბავშვს მამა არ უნ-ხავს. თუ---ნის მიმართ განხორციელებული მზრუნველობა დამაკმაყოფილებელია, დაკმაყოფილებულია მისი ფიზიოლოგიური და ემოციური მოთხოვნილებები, ბავშვზე ზრუნ-ვენ, უფრთხილდებიან, ცდილობენ მათი საჭიროებების დაკმაყოფილებას, დედა სამომავლოდ აპირებს წაიყვანოს მისივე საცხოვრებელ ადგილას, სო---ლ არაფლოში. სასამართლომ ასევე მოისმინ- არასრულწლოვანი თუ---ნ სუ-----ის განმარტება.მისი განმარტებით, მასზე დედა და დედის მშობლები ზრუნ-ვენ, უყვართ, მათგან გრძნობს სათან-დო სიტბოს. ხოლო მამის მხრიდან იგი მოკლებულია მზრუნველობას, მას მამა არ ნ-ხულობს, არ გამოხატავს მის მიმართ სიტბოს და სიყვარულს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მხარეთა ახსნ--განმარტება (სასამართლო სხდომის ოქმი);
- სსიპ სო-----ი მო-----ს სა-----ს მა-----ს რა-----ი გა-----ის 2019 წლის 24 იანვრის N274 დასკვნ- (ს.ფ. 64);

სამოტივაციო ნ-წილი

5. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნ-

სასამართლომ განიხილა სასარჩელო განცხადება, მოისმინ- მხარეთა და წარმომადგენელთა მოსაზრებანი, შეაფასა საქმეში არსებული მტკიცებულებანი და ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი ან-ლიზის საფუძველზე, მივიდა დასკვნ-მდე, რომ ახ--დ სუ-----ის სარჩელი არასრულწლოვანი ბავშვის საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრის თაობაზე არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

6. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1197-ე, 1201-ე, 1202-ე, 1205-ე მუხლები.

7. სამართლებრივი შეფასება

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1197-ე მუხლის თან-ხმად, შვილების მიმართ მშობლებს თან-ბა--- უფლება-მოვალეობები აქვთ. ბავშვს აქვს უფლება ცხოვრობდეს და იზრდებოდეს ოჯახში. ამავე კოდექსის 1200-ე მუხლის თან-ხმად, შვილების აღზრდის ყველა საკითხს მშობლები ურთიერთშეთანხ--ბით წყვეტენ. მშობელთა შეუთანხ--ბლობის შემთხვევაში სადავო საკითხს წყვეტს სასამართლო მშობლების მონ-წილეობით. ამ შემთხვევაში მშობლის უფლება, იყოს ბავშვის წარმომადგენელი სასამართლო დავასთან მიმართებით, შეჩერებულია. მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო ნიშნ-ვს ბავშვის წარმომადგენელს, რომელიც საქმის სასამართლოში განხილვის დროს ბავშვის ინტერესებს წარმოადგენს.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1201-ე მუხლის პირველი ნ-წილის თან-ხმად, თუ განქორწინების გამო ან სხვა მიზეზით მშობლები ცალ-ცალკე ცხოვრობენ, მათ შეთანხ--ბაზეა დამოკიდებული, თუ ვის ექნება უფლება, გადაწყვიტოს, ვისთან უნდა ცხოვრობდეს არასრულწლოვანი შვილი. ამავე მუხლის მეორე ნ-წილის თან-ხმად, შეუთანხ--ბლობის შემთხვევაში, დავას იმის თაობაზე, თუ ვისთან უნდა ცხოვრობდეს არასრულწლოვანი შვილი, წყვეტს სასამართლო ბავშვის ინტერესების გათვალისწინებით. ამ შემთხვევაში მშობლის უფლება, იყოს ბავშვის წარმომადგენელი სასამართლო დავასთან მიმართებით, შეჩერებულია. მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო ნიშნ-ვს ბავშვის წარმომადგენელს, რომელიც საქმის სასამართლოში განხილვის დროს ბავშვის ინტერესებს წარმოადგენს.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1199-ე მუხლის თან-ხმად, მშობლების უფლებები არ უნდა განხორციელდეს ისე, რომ ამით ზიანი მიადგეს ბავშვის ინტერესებს.

განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელემ მოითხოვა 2010 წლის 7 აგვისტოს დაბადებული თუ----ნ სუ-----ის საცხოვრებელ ადგილად მისი საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრა.

საქართველოს კონსტიტუციის 36-ე მუხლით სახელმწიფოს მიერ აღიარებულია ვალდებულება, ხელი შეუწყოს ოჯახის კეთილდღეობას. საოჯახო ურთიერთობებში ბავშვთან დაკავშირებულ საკითხებს მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს. კანონი პატივს სცემს მშობლის უფლებას, ურთიერთობა იქონიოს შვილებთან, მაგრამ აღნიშნული უფლების განხორციელების საკითხის გადაწყვეტისას უპირატესობას ანიჭებს ბავშვის ინტერესებს, ვინ-იდან მიიჩნევს, რომ ბავშვი უნდა იზრდებოდეს მყუდრო, მშვიდ, ოჯახურ გარემოში, რა დროსაც ითვალისწინებს მის ასაკს, პირად მიდრეკილებას მშობლებისადმი, იმ სო----- და ყოფით გარემოს, სადაც ბავშვს მოუწევს ყოფნ- და მისი სამომავლო განვითარება და კეთილდღეობა.

დადგენილია, რომ გი----მ სუ-----ას და ახ--დ სუ-----ს თან-ცხოვრების პერიოდში, 2010 წლის 7 აგვისტოს შეეძინ-თ შვილი თუ----ნ სუ-----ი. მხარეები, აღარ ცხოვრობენ ერთ ოჯახად და არ ეწევიან ერთიან საოჯახო მეურნეობას. არასრულწლოვანი თუ----ნ სუ-----ი ამჟამად ცხოვრობს დედის მშობლების ოჯახში, სადაც ასევე მუდმივად ცხოვრობდა გი----მ სუ-----ა ქორწინებამდე და მოსარჩელესთან დაშორების შემდეგ. სო-----ი მო-----ს სა-----ს დასკვნის, მოპასუხის განმარტების თან-ხმად, ბავშვზე ზრუნ-ვენ გი----მ სუ-----ას მშობლები, ბებია ჩიმნ-ზ გუ-----ა და ბაბუა ახ--დ გუ-----ი და დედა გი----მ სუ-----ა. გი----მ სუ-----ა დაოჯახებულია მეორედ და კვირის უმეტეს ნ-წილს ატარებს სო---ლ არაფლოში. თუ----ნი ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით იმყო---ბა დედის მშობლებთან სო---ლ კა-----ი, ხოლო შაბათ-კვირას ატარებს დედასთან სო---ლ არაფლოში. მოპასუხე მხა---ს განმარტებით გი----მ სუ-----ა კვირის სხვა დღეებშიც იმყო---ბა ბავშვთან. დასკვნის თან-ხმად, თუ----ნის მიმართ განხორციელებული მზრუნველობა დამაკმაყოფილებელია, დაკმაყოფილებულია მისი ფიზიოლოგიური და ემოციური მოთხოვნილებები, ბავშვზე ზრუნ-ვენ, უფრთხილდებიან, ცდილობენ მათი საჭიროებების დაკმაყოფილებას, დედა სამომავლოდ აპირებს წაიყვანოს ბავშვი მისივე საცხოვრებელ ადგილას, სო---ლ არაფლოში. საცხოვრებელში ა---ს უსაფრთხო და მზრუნველი გარემო, რაც სრულად შეესაბამება არასრულწლოვანის ინტერესებს. იგივე დასკვნის თან-ხმად, ბავშვი მოკლებულია მამის და მისი ოჯახის მხრიდან მზრუნველობას, აღნიშნული გარემოება სასამართლო სხდომაზე თავად მოსარჩელემ, ბავშვის მამამ ახ--დ სუ-----მაც დაადასტურა, მან განმარტა, რომ არ გადაუხდია საალიმენტო თანხა, ასევე განმარტა, რომ არ აქვს ბავშვთან ურთიერთობა, მისი განმარტებით ის და მისი ოჯახი იზრუნებს ბავშვზე, თუკი ბავშვის საცხოვრებელ ადგილად განისაზღვრება მისი საცხოვრებელი ადგილი.

სამოქალაქო კანონმდებლობა ბავშვთან ურთიერთობის წესების დადგენისათვის თან-ბარ უფლებებს განსაზღვრავს ბავშვის მშობლების მიმართ, სწორედ ამიტომ ამ უფლების განსაზღვრისა და გამოყენების წესების დადგენ-, სასამართლოს მიერ მხარეთა შეუთანხ--ბლობის შემთხვევაში ხდება, ბავშვის უპირატესი ინტერესების გათვალისწინებით. სასამართლომ უნდა გაითვალისწინოს ბავშვის ასაკი, პირადი დამოკიდებულება მშობლისადმი, ასევე თითოეული მშობლის დამოკიდებულება ბავშვისადმი, მათი ცხოვრების წესი და ფსიქოლოგიური მდგომარეობა.

მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლომ უნდა გადაწყვიტოს საკითხი, განსაზღვროს თუ არა ბავშვის საცხოვრებელ ადგილად მამის საცხოვრებელი ადგილი და ბავშვთა უფლებებთან მიმართებით ამგვა--- გადაწყვეტილების მიღება რამდენ-დ შეესაბამება თუ----ნ სუ-----ის უპირატეს ინტერესებს. უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშნოს, რომ არასრულწლოვანი ბავშვის საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრის შესახებ საკითხის მსჯელობისას, მნიშვნელოვანია თავად ბავშვის დამოკიდებულება გადასაწყვეტი საკითხის

მიმართ. აღსანიშნავის, რომ სასამართლომ მოუსმინ- არასრულწლოვან თუ---ნ სუ-----ს, არასრულწლოვანმა თუ---ნ სუ-----მა ნ-თლად მიუთითა, რომ საცხოვრებლად სურს დარჩეს მის ამჟამინდელ ფაქტობრივ საცხოვრებელ ადგილას, განმარტა, რომ მას დედა და ახალი მამა ძალიან უყვარს, მასზე ზრუნ-ვენ, ასევე მასზე ზრუნ-ვენ და უყვართ დედის მშობლებს, ხოლო ადრე მამის მშობლები მას მკაცრად ექცეოდნენ. არასრულწლოვანის განმარტებით მას ყურადღებას არ აქცევს მამა, მშობლების დაშორების შემდეგ მამას არ უნ-ხავს იგი, მხოლოდ ერთხელ შეხვდა, რა დროსაც მამამ ყურადღებაც კი არ მიაქცია მას. იგი სწავლობს სო---ლ კა-----ს საჯარო სკოლაში. სასამართლო აღნიშნ-ვს, რომ არასრულწლოვანი ფაქტობრივ საცხოვრებელ ადგილას, ოჯახის წევრების მიერ უზრუნველყოფილია უსაფრთხო საცხოვრებელი გარემოთი, ზრუნვით და საცხოვრებელი პირობებით. აქვე საყურადღებოა, რომ არასრულწლოვანი თუ---ნ სუ-----ი სწავლობდა სო---ლ თაზ-----ს საჯარო სკოლაში, ხოლო ერთ წელზე მეტია სწავლობს სო---ლ კა-----ს საჯარო სკოლაში.

ამასთან-ვე მოსარჩელის პიროვნების, მისი მშობლის უნ-რების და თვისებების, შვილთან დამოკიდებულების კუთხით საგულისხმოა, მოსარჩელის სასამართლო სხდომაზე გაკეთებული განმარტება, რომ მოსარჩელე ახ--დ სუ-----ს წინ-ქორწინებიდან ჰყავს ორი შვილი - სუ-----ი ბილგეის და სუ-----ი ა---ფი, მისი ვარაუდით ბავშვების ასაკია 5 წელი და 2 წელი. მოსარჩელისვე განმარტებით, ბავშვები ცხოვრობენ დედასთან და მას ბავშვებთან ურთიერთობა არ აქვს. აღნიშნული არ ახასიათებს მოსარჩელეს დადებითად მშობლის უნ-რ-ჩვევებთან მიმართებით. ასევე აღნიშნული არ მიანიშნებს, რომ მისი უპირველესი მოწოდებაა არასრულწლოვანი შვილის ჭეშმა---ტი ინტერესების წინ დაყენება.

სასამართლო აღნიშნ-ვს, რომ არასრულწლოვანი ბავშვის საცხოვრებელი ადგილის საკითხი სასამართლომ უნდა გადაწყვიტოს მშობლების უფლება-მოვალეობათა სრული თან-სწორობისა და ბავშვის სწორი აღზრდის ინტერესებიდან გამომდინ-რე. სასამართლო პატივს სცემს ორივე მშობლის უფლებას თან-ბა--- ურთიერთობა ჰქონდეთ არასრულწლოვან შვილთან, მაგრამ, სასამართლო განმარტავს, რომ არასრულწლოვანთან მიმართებით ნებისმიერი საკითხის გადაწყვეტისას ამოსავალი წერტილი ა---ს მისი საუკეთესო ინტერესები. მოცემულ განსახილველ შემთხვევაში, აღსანიშნ-ვია, რომ მოსარჩელის ერთადერთ ინტერესს წარმოადგენს შვილის თუ---ნ სუ-----ის საცხოვრებელ ადგილად მოსარჩელის საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრა. ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ კი არ განისაზღვრება მისი საცხოვრებელი ადგილი ბავშვის საცხოვრებელ ადგილად, მოსარჩელემ აღნიშნ-, რომ ამ შემთხვევაში მას არ აინტერესებს ბავშვის ბედი და სურვილსაც არ გამოთქვამს მისი ნ-ხვის და მასთან ურთიერთობის შესახებ (სასამართლო სხდომის ოქმი 14.03.2019წ).

სასამართლო განმარტავს, რომ ბავშვს უნდა ჰქონდეს სტაბილური ურთიერთობა

ორივე მშობელთან. მშობელთა შორის თან-მშრომლობა კი თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს ბავშვის სამომავლო კეთილდღეობას და სრულფასოვან განვითარებას. მაგრამ ამასთან-ვე სასამართლო აღნიშნ-ვს, რომ თითოეულ მშობელს გაცნობიერებული უნდა ჰქონდეს მშობლის უფლება-მოვალეობები, ასევე ის, რომ ბავშვის უფლებებთან დაკავშირებული დავების არსებობის შემთხვევაში უპირატესია არა მათი(მშობლების), არამედ ბავშვის ჭეშმა---ტი ინტერესები. მოცემულ შემთხვევაში მოპასუხე მხარემ სასამართლო სხდომაზე განმარტა, რომ მოსარჩელე ამჟამად დაინტერესებულია ბავშვის საცხოვრებელი ადგილით, ვინ-იდან მას სურს თავი აა---დოს დაკისრებული ალიმენტის გადახდას. საქმის განხილვის შედეგად, მოსარჩელის პოზიციის მოსმენის შემდეგ, სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოპასუხის აღნიშნული პოზიცია გარკვეულწილად ასახავს მოსარჩელის განწყობას სადავო საკითხის და ბავშვის მიმართ.

“ბავშვის უფლებათა შესახებ” კონვენციის შესაბამისად, “ბავშვს, მისი ფიზიკური და გონებრივი მოუმწიფებლობის გამო, ესაჭიროება სპეციალური დაცვა და ზრუნვა, შესატყვისი სამართლებრივი დაცვის ჩათვლით, როგორც დაბადებამდე, ისე დაბადების შემდეგ, ბავშვის დაცვისა და ჰარმონიული განვითარების საქმეში მნიშვნელოვანია ყოველი ხალხის ტრადიციებისა და კულტურული ფასეულობების გათვალისწინება.” ამავ კონვენციის მე-3 მუხლის შესაბამისად, ბავშვის მიმართ ნებისმიერ ქმედებათა განხორციელებისას, მიუხედავად იმისა, თუ ვინ ა---ს მათი განმანხორციელებელი, - სახელმწიფო თუ კერძო დაწესებულებები, რომლებიც მუშაობენ სო-----ი უზრუნველყოფის საკითხებზე, სასამართლოები, ადმინისტრაციული თუ საკანონმდებლო ორგანოები - უპირველესი ყურადღება ეთმობა ბავშვის ინტერესების დაცვის უკეთ უზრუნველყოფას.

კონვენციის მე-9 მუხლის შესაბამისად, მონ-წილე სახელმწიფოები უზრუნველყო---ნ, რომ ბავშვი არ დაშორდეს თავის მშობლებს მათი სურვილის საწინ-აღმდეგოდ, იმ შემთხვევათა გამოკლებით, როცა კომპეტენტური ორგანოები, სასამართლო გადაწყვეტილების თან-ხმად, სათან-დო კანონისა და პროცედურის შესაბამისად განსაზღვრავენ, რომ ასეთი დაშორება აუცილებელია და უკეთ ემსახურება ბავშვის ინტერესებს. ეს შეიძლება აუცილებელი გახდეს ამა თუ იმ კონკრეტულ შემთხვევაში, მაგალითად, როცა მშობლები სასტიკად ექცევიან ბავშვს და არ ზრუნ-ვენ მასზე, ან როცა მშობლები ცხოვრობენ ცალ-ცალკე და აუცილებელია ბავშვის საცხოვრებელი ადგილის თაობაზე გადაწყვეტილების მიღება.

სასამართლოსათვის ამოსავალი პრინციპია, ბავშვის არა დაცვის ობიექტად მიჩნევა, არამედ მისი, როგორც სუბიექტის უფლებების აღიარება და დაცვა. აღნიშნული საკითხი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ბავშვის უფლებასთან და საუკეთესო ინტერესთან დაკავშირებული თითოეული საქმის განხილვისა და ინდივიდუალური შეფასებისას, რათა ეროვნული სასამართლოს

გადაწყვეტილებებში, იქ, სადაც საქმე ეხება ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-8 მუხლით გათვალისწინებული მშობლისა და ბავშვის უფლებებს, უპირატესობა უნდა მიენიჭოს ბავშვის უფლებებს. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ საჭიროა ინტერესთა დაბალანსება, პრიორიტეტულია ბავშვის საუკეთესო ინტერესის კვლევა და მისი შესატყვისი გადაწყვეტილების მიღება (იხ. ელსჰოლცი გერმანიის წინ-აღმდეგ - Elsholz v. Germany, # 25735/94, 31.07.2000, პარ. 52 და TK და KM გაერთიანებული სამეფოს წინ-აღმდეგ - TK and KM v. UK, # 28945/95, 10.05.2001, პარ.72).

ადამიანის უფლებათა შესახებ ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებაში ევროპული სასამართლო ბავშვის საუკეთესო ინტერესების შეფასებისას გასათვალისწინებელ ელემენტებს შორის გამოყოფს ბავშვის შეხედულებებს და განმარტავს, რომ ბავშვის საუკეთესო ინტერესების შეფასება უნდა მოიცავდეს ბავშვის უფლების პატივისცემას, თავისუფლად გამოხატოს თავისი მოსაზრება საკითხზე, რომელიც მასზე ზეგავლენ-ს ახდენს და მის მიერ გამოთქმული მოსაზრებისათვის სათან-დო მნიშვნელობის მინიჭება. სასამართლომ მიუთითა, რომ ნებისმიერი გადაწყვეტილება, რომელიც არ ითვალისწინებს ბავშვის მოსაზრებებს, ან არ ანიჭებს მის მოსაზრებას სათან-დო მნიშვნელობას, ბავშვის ასაკისა და სიმწიფის ხა---სხის მიხედვით, არ სცემს პატივს ბავშვის ან ბავშვების შესაძლებლობას, ზეგავლენ- მოახდინოს თავიანთი საუკეთესო ინტერესების განსაზღვრაზე (ადამიანის უფლებათა შესახებ ევროპული სასამართლოს 2016 წლის 02 თებერვლის გადაწყვეტილება საქმეზე „ ნ.წ. და სხვები საქართველოს წინ-აღმდეგ“).

ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინ-რე, სასამართლო მხედველობაში იღებს არასრულწლოვანის ასაკს, მის პირად დამოკიდებულებას ორივე მშობლის მიმართ, მისი განვითარებისათვის აუცილებელ საჭიროებებს, ამასთან, იზიარებს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს პოზიციას იმასთან დაკავშირებით, რომ არასრულწლოვანი ბავშვის ჭეშმა---ტი ინტერესების გათვალისწინებით, ამ ეტაპზე არ უნდა შეიცვალოს არასრულწლოვანი თუ---ნ სუ-----ის ფაქტობრივი საცხოვრებელი ადგილი, სადაც მისთვის შექმნილია მზრუნველი გარემო. ამასთან-ვე საგულისხმოა, რომ არასრულწლოვანი ბავშვის ჭეშმა---ტი ინტერესებს ასევე არ შეესაბამება მისი სწავლის ადგილის ხშირი ცვალეალობა, რაც შეიძლება უარყოფითად აისახოს მისი სწავლის ხა---სხზე. სასამართლო აღნიშნ-ვს, რომ ამავედროულად არასრულწლოვან ბავშვს უნდა ჰქონდეს ორივე მშობელთან ურთიერთობა, რათა არ მოხდეს მათი დაშორება, გაუცხოვება. სასამართლო აქვე განმარტავს, რომ ერთ-ერთ მშობელთან ბავშვის საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრა არ გულისხმობს მეორე მშობლისათვის შვილთან ურთიერთობის უფლების შეზღუდვას რაიმე ფორმით. ამდენ-დ ახ--დ სუ-----ს უფლება აქვს ურთიერთობა ჰქონდეს შვილთან, დადგენილია, რომ აღნიშნული უფლება მისთვის მოწინ-აღმდეგე მხარეს არც შეუზღუდავს.

ამდენ-დ, საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების, მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს დასკვნის, ბავშვის ასაკის, მისი სურვილის გათვალისწინებით, არასრულწლოვანის უპირატესი ინტერესების შესაბამისად, მოსარჩელე მხა---ს ბავშვთან ურთიერთობასთან დაკავშირებული პოზიციის გათვალისწინებით, მოცემულ შემთხვევაში, მიუხედავად იმისა, რომ ამჟამად თუ---ს სუ-----თან მუდმივად არ იმყო---ბა დედა, კვირის გარკვეულ დღეებს ატარებს შვილთან, ბავშვზე მუდმივ მზრუნველობას ახორციელებენ დედის მშობლები, სასამართლოს არ აძლევს დასკვნის გაკეთების შესაძლებლობას, რომ მოსარჩელესთან ბავშვის საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრა წარმოადგენს ბავშვის ჭეშმა---ტ ინტერესს. ასევე სასამართლოს არ უყალიბდება რწმენ- იმისა, რომ მოსარჩელესთან ბავშვი უზრუნველყოფილი იქნება უფრო მეტი ან თუნდაც იგივე მზრუნველობით, სიტბოთი, ხელშეწყობით და სიყვარულით, ვიდრე ამჟამინდეს საცხოვრებელ ადგილზე აქვს. აღნიშნულს ამყარებს მოსარჩელის დამოკიდებულება ბავშვთან ურთიერთობასთან დაკავშირებით, კერძოდ ის რომ მას მხარეების დაშორების შემდეგ არცერთხელ არ უნ-ხავს ბავშვი (მაშინ როდესაც მას ამ უფლებას არავინ არ უზღუდავდა), ასევე არ გადაუხდია დაკისრებული ალიმენტის თანხა. აქვე ყველაზე მთავა--- და საყურადღებოა მოსარჩელის განმარტება, რომ თუ მასთან არ იცხოვრებს ბავშვი, მას არ დააინტერესებს ბავშვის ბედი. აღნიშნულიდან გამომდინ-რე სასამართლოს მიზანშეუწონლად მიაჩნია არასრულწლოვანი ბავშვის თუ---ს სუ-----ის ამჟამინდელი საცხოვრებელი ადგილის შეცვლა. ამდენ-დ, ახ--დ სუ-----ის სარჩელი არასრულწლოვანი შვილისათვის საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრის თაობაზე არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

8. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის თან-ხმად, სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო ბაჟი, რომელთა გადახდისაგან გათავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ, მოთხოვნ-თა იმ ნ-წილის პროპორციულად, რომელიც დაკმაყოფილებულია. ამავე მუხლის მე-2 ნ-წილის თან-ხმად, სარჩელზე უა---ს თქმისას სასამართლოს მიერ გაწეული ხარჯები გადახდება მოსარჩელეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ.

მოცემულ საქმეზე, მოსარჩელე ახ--დ სუ-----ს სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი აქვს 100 (ასი) ლა---. იმის გათვალისწინებით, რომ სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, მოსარჩელის მიერ გადახდილი ბაჟი უნდა დარჩეს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადახდილად.

სარეზოლუციო ნ-წილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის

მე-3, მე-8, 55-ე, 243-244-ე, 249-ე, 257-ე, 364-ე, 369-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. ახ--დ სუ-----ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს.
2. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 14 დღის ვადაში, სარეზოლუციო ნ-წილის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით ბოლნისის რა-----ი სასამართლოს მეშვეობით.
3. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თა---ლი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნ-წილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს ბოლნისის რა----- სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინ-აღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენ- დაუშვებელია.

**მოსამართლე
ფხალაძე**

პაატა